

عنوان مقاله:

معناشناسی واژه مهریه در قرآن و سنت

محل انتشار:

نهمین همایش علمی پژوهشی توسعه و ترویج علوم تربیتی و روانشناسی ایران (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

سهیلا پرستگاری - استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی فلاورجان

ماجد نجاریان - استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی فلاورجان

فاطمه فتحی - دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد فلاورجان، پژوهش گر

خلاصه مقاله:

معناشناسی قرآن به یک معنا، تلاش برای دست یافتن به شناخت این کتاب آسمانی است. در واقع، مفسران تعبیر قرآنی را بررسی کرده‌اند، اما به دنبال این نبوده‌اند که اصول معناشناسی مشترک میان آنها را بیابند و در تفسیرها به شرح و توضیح جداگانه آیات پرداخته‌اند، بنابراین، معناشناسی قرآن وظیفه‌ای بسیار سنگین بر عهده دارد و باید از تحلیل تعبیر قرآنی به اصول حاکم بر مفهومی‌سازی آن دست یافت. معناشناسی با تفسیر قرآن یکی نیست، در تفسیر تلاش می‌شود تا معانی آیات و مفهوم آنها درک شود، ولی در معناشناسی قرآن، می‌بایست به اصول کلی حاکم بر معانی آیات دست یافت. در واقع معناشناسی، نگاهی کلی‌تر به معانی آیات دارد و تفسیر به طور موردی معانی آیات را بررسی کرده و بخشی مهم از مبانی تفسیر را بررسی می‌کند و می‌تواند با طرح مبانی جدید، در خود تفسیر هم تحول ایجاد نماید. از جمله بایسته‌های دین مبین اسلام، استنطاق از قرآن کریم و طرح پرسش از این کتاب آسمانی است. کتابی که اصول و مبانی کلی موضوعات اساسی مورد نیاز انسان جهت دست‌یابی به مسیر سعادت و هدایت در آن نهفته است. در این میان آنچه مهم است، چگونگی مواجهه با این کتاب و روش تحقیق مناسب جهت استخراج موضوعات و مفاهیم کاربردی است. بویژه اگر این مفاهیم در حوزه‌های میان‌رشته‌ای بوده و در کتب تخصصی حوزه علوم قرآن و حدیث نتوان به سهولت و مستقیم به آنها دسترسی پیدا کرد. در قرآن کریم و روایات، حقوق زنان را در عرصه خانواده و اجتماع ارتقاء داده و آن را سامان بخشیده، که از جمله این حقوق، حقوق مالی آنان در امر ازدواج است. خداوند در آیات شریفه به حقوق مالی زن اشاره کرده و از همسران خواستار پرداخت مهریه زنان می‌باشد. با توجه به بحث معناشناسی، تعبیری که قرآن از مهریه نموده صداق است، صداق بی‌شک ضمن آن که بار حقوقی دارد، پایه‌ای کاملاً اخلاقی نیز دارد، زیرا موید صداقت و ابراز وفاداری زوج در برابر زوجه است. قرآن کریم و روایات ائمه، مهریه را به عنوان پشتوانه‌ی محکم حقوق اجتماعی زن که حق مسلم او بوده، تبیین کرده است، در حالی که در عصر جاهلیت هیچ‌گونه حقوق مالی و ارزش معنوی برای زنان قائل نبودند. لذا قرآن کریم رسوم جاهلیت را در باره مهریه منسوخ کرد و آن را به حالت اولی و طبیعی برگردانید. در کل می‌توان گفت که مهریه از دیدگاه قرآن کریم و احادیث معصومین علیهم السلام اینست: مهریه وسیله‌ای برای لذتبخش نمودن زندگی و عامل قوی برای الفت بین زن و شوهر است، از سوی دیگر، مهریه اهرمی برای سرکوبی تمایلات نفسانی مرد و اثبات پایمردی و علاقه مرد به اتحاد با زن مقرر گردیده است.

کلمات کلیدی:

معناشناسی، قرآن، مهریه، سنت.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1838993>

